

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
1.Bf.387/2014/9.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2015. év március hó 31. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A hivatali visszaélés büntette miatt a vádlott és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 25.B.720/2014/38. számú ítéletét az I. r. és a II. r. vádlottakkal szemben megváltoztatja.

Az I. r. vádlott bűnösségét megállapítja 8 rb. hivatali visszaélés büntettében (Btk. 305. § b) pontja).

Ezért öt - halmazati büntetésül - 180 (száznolcvan) napi tétel, az egy napi tétel összege 1.000,- (ezer) forint, összesen 180.000,- (száznolcvanezer) forint pénzbüntetésre ítéli.

A II. r. vádlott bűnösségét megállapítja 8 rb. felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntettében (Btk. 305. § b) pontja).

Ezért öt - halmazati büntetésül - 240 (kettőszáznegyven) napi tétel, az egy napi tétel összege 2.000,- (kettőezer) forint, összesen 480.000,- (négy száznyolcvanezer) forint pénzbüntetésre ítéli.

A pénzbüntetést mindkét vádlott esetében meg nem fizetése esetén napi tételenként egy-egy nap fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Az eljárás során felmerült 424.760,- forint bűnügyi költséget az I. r. és a II. r. vádlott egyetemlegesen köteles az államnak megfizetni.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. r. és a II. r. vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék a 2014. év október hó 10. napján kihirdetett 25.B.720/2014/38. számú ítéletével az I. r. vádlottat az ellene 8 rb. hivatali visszaélés büntette (1978. évi IV. törvény 225. §), míg

A II. r. vádlottat az ellene 8 rb. felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntette (1978. évi IV. törvény 225. §) miatt emelt vád alól felmentette.

Rendelkezett bűnjel lefoglalásának megszüntetéséről és a II. r. vádlott részére történő kiadásról, továbbá megállapította, hogy az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést az I. r. és a II. r. vádlott terhére, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.1025/2014/1. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - a fellebbezést fenntartotta azzal, hogy az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, és megalapozott történeti tényállást állapított meg. Ugyanakkor az ítélet 12. oldalán az utolsó három bekezdésben - ítélet szerkesztési hiba folytán - a vádlottak cselekvőségét érintő jogkérdéssel foglalkozott, amely az ítélet indokolásába tartozó jogi értékelést tartalmaz. Ezen részeket az indokolás részeként kell figyelembe venni és azokat mellőzni kell az ítéleti tényállásból, melyet követően az elsőfokú ügydöntő határozat felülbírálatra alkalmas.

Az ügyészi álláspont szerint az elsőfokú bíróság a tényállásból jogkérdésre, a két vádlott elkövetéskori tudattartalmára és azon keresztül szándékára és célzatra helytelen ténybeli következtetést vont, mely miatt büntető anyagi jogszabályt sértő módon mentette fel a vádlottakat bűncselekmény hiányában az ellenük emelt 8 rb. hivatali visszaélés büntettének vádjá alól. Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság maga állapította meg, hogy a II. r. vádlott a törvényes eljárási rend megkerülésével, ügyvédi tevékenysége eredményes előmozdításához szükséges információk megszerzése céljából hívta fel a vele hivatali kapcsolatban nem álló, de a keresett konzuli eljárásra vonatkozó információkhoz hivatali helyzete folytán hozzáférő, azonban e tárgykörben ügyintézői jogosultsággal nem bíró I. r. vádlottat. A II. r. vádlott így az I. r. vádlottat arra indította, hogy mint hivatalos személy a munkaköri leírásában és a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal adatbiztonsági szabályzatában foglalt kötelezettségeit megszegve, a II. r. vádlott által igényelt információkat megszerezze és neki kiadja. Az I. r. vádlott ezen magatartásával, azaz a kért adatok felkutatásával és közlésével hivatali hatáskörét túllépte, a beosztását a társadalmi rendeltetésének nem megfelelően gyakorolta, így a hivatalos eljárási renden kívül jogtalan előnyt teremtett a II. r. vádlott számára.

Eszerint a két vádlott tényállásban megállapított magatartása alkalmas velük szemben a vád szerinti bűncselekmények megállapítására, mivel ezen hivatali bűncselekmények valamennyi törvényi tényállási eleme rögzítésre került a felvett bizonyítás eredményeként.

Mindezek alapján a fellebbviteli főügyészség indítványozta, hogy az ítélet tábla - nyilvános ülésen felülbírálván a törvényszék ítéletét - az elsőfokú ítélet történeti tényállása utolsó három bekezdését mellőzze a tényállásból, és az elsőfokú ítéletet megváltoztatva, a jogkérdésre vont helyes ténybeli következtetéssel az I. r. vádlottat és a II. r. vádlottat (mint felbujtót) mondja ki bűnösnek, figyelemmel a Btk. 2. § (2) bekezdésében írtakra, 8 rb. a Btk. 305. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző hivatali visszaélés büntetében és velük szemben pénzbüntetést szabjon ki halmazati büntetésül, továbbá kötelezze a vádlottakat fejenként 212.380,- forint bűnügyi költség megfizetésére.

A fellebbviteli főügyészség képviselője a nyilvános ülésen másodlagos indítványt is előterjesztett, így amennyiben az ítélet tábla nem tarja megváltoztathatónak az ítéletet változatlan történeti tényállás mellett a jogkérdésre vont helyes ténybeli következtetéssel, úgy az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül, és utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására.

Az I. r. vádlott védője a nyilvános ülésen perbeszédében elsősorban arra hivatkozott, hogy a 2004. évi CXL. törvény, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól, a hatósági eljárást szolgáltató típusú eljárásként szabályozza és a törvény 69/A. §-a szerint - bizonyos korlátok mellett - az eljárás jogerős befejezését követően bárki megismerheti a kérdéses határozatot. Eszerint

a vádlottak cselekménye nem bűncselekmény, valójában az lenne hivatali visszaélés, ha az információt nem kapja meg az ügyfél. Ezen törvény alapvetésében a praktikus, költségtakarékos, hatékony ügyintézés is rögzítésre került, a hatósággal való kapcsolattartási formát pedig alapvetően az ügyfél dönti el, ezért az I. és II. r. vádlott közötti kapcsolattartás sem ütközött jogszabályba.

Az I. r. vádlott munkaköri leírásában ezek az elvek szerepelnek, így kifejezetten a jogszabály parancsát követte, amikor a II. r. vádlottnak, aki az ügyfelek oldaláról tudakozódott az eljárás állásáról a felvilágosítást megadta. A bizonyítás anyaga alapján egyik vádlott esetében sem állapítható meg a hivatali bűncselekmény megkívánta célzat.

Az elsőfokú bíróság is erre a következtetésre jutott a felmentő ítéletben, azonban a védő vitatta a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységét, mivel az álláspontja szerint a vallomásokat nem lehet úgy értékelni, hogy egy részét elfogadják, a másik részét pedig nem, mert amennyiben elfogadásról beszélünk, akkor az egészet kell, hogy elfogadják. Ezért a védő az I. r. vádlott jogtalan eljárására vont következtetést is helytelennek tartotta és ezen részek kirekesztését indítványozta az indokolásból.

A védő kifejtette, hogy a titkosszolgálati eszközök alkalmazásának nem volt helye, annak feltételei nem álltak fenn. Nem volt megfelelő indokolása az elrendelő határozatoknak, illetve nem lehetett tudni a meghosszabbításokról és hiányzott a titkos információgyűjtésről egy összefoglaló jelentés, amely alapján ellenőrizhető lett volna a törvényessége. Ráadásul a kivonatoknak nem volt értelme, hiányosak voltak, az I. és II. r. vádlott kommunikációjából semmilyen bűnös magatartás nem következett, ahogyan a beszélgetési stílusukból sem, mivel manapság az emberek így beszélnek.

Mindezek alapján a védő az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta, az indokolás vitatott részeinek kirekesztése mellett.

A II. r. vádlott védője perbeszédében előadta, hogy az ügyészi állásponttal szemben az elsőfokú ítéletet sürgősen reparálni, ugyanis a döntés megfelel mind az anyagi jogi, mind az eljárás jogi szabályoknak, ezért a másodfokú eljárásban a helyes döntés az elsőfokú ítélet helybenhagyása lehet.

A védő nem értett egyet az ügyészi állásponttal, mely szerint az elsőfokú bíróság ítéletszerkesztési hibája miatt ki kellene rekeszteni a tényállásból a tudat, célzat vonatkozásában tett megállapításokat, azokat minden esetben a tényállási részben kell rögzíteni. A vádlotti szándéokra pedig jellemzően a bizonyítékok értékelése alapján lehet következtetni, ezért ugyanúgy, ahogy annak meglétét, úgy a hiányát is fel kell tüntetni a tényállásban, nincs lehetőség a kirekesztésre.

A törvényszék azon jogi következtetésével, hogy az előnynek konkrétan kell lennie, ami nem egyenlő a jogtalansággal, egyet értett a védő, hangsúlyozva azonban azt is - egyetértve az I. r. vádlott védőjével -, hogy maga az információ megszerzése sem volt jogtalan. Hivatali kötelességszegés és célzat hiányában a bűncselekményt sem lehet megállapítani. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás köti a másodfokú bíróságot, abból elvenni nem lehet, ezen tényállásból az elsőfokú bíróság helyes jogi következtetést vont le.

Ezen túlmenően a II. r. vádlott védője hangsúlyozta, hogy az állam ezekben az esetekben szolgáltatni köteles, azonban hosszú ideig bizonytalanságban tartják az ügyfeleket, akik nem a tudják, hogy milyen döntés született az ügyükben. Ehhez képest az, aki ebben a visszás helyzetben segítséget nyújt (megszerzi az információt rövid úton az ügyfelek számára) nem lép át a jogtalanság talajára, azaz az állam, amely nem teljesítette az információ kiadására vonatkozó kötelezettségét, ezt nem tekintheti annak, az ilyen a döntésnek sem jogi, sem erkölcsi alapja nem lenne.

Erre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását indítványozta.

A II. r. vádlott a másodfokú eljárásban írásban terjesztette elő észrevételeit. Ebben továbbra is fenntartotta azon álláspontját, hogy a nyomozó hatóságnak megküldött iratanyag nem volt teljes körű, holott azokból kiderülhetett volna, hogy a valóságban egy eljárás (több szakasza) tartott 6-12 hónapig, ráadásul az ügyfelek nem kaptak megfelelő értesítést sem. Az ügyfélnek joga van az információhoz és jelen esetekben nem feltétlen a véghatározat, hanem valóban az érdekelte őket, hogy „mi van az ügyben”. A csatolt lekérdezési jegyzékekből látható, hogy mások is kértek le adatokat hasonló módon, velük szemben viszont nem indult eljárás.

Megjegyezte a II. r. vádlott, hogy jellemzően nem vízum ügyekkel, hanem a már Magyarországra beutazott kínai és egyéb nemzetiségű ügyfelek egyéb ügyeivel foglalkozott.

Hivatali visszaélés nem valósult meg, mivel nem volt célzat (sem az előnyszerzésnek, sem a hátrány okozásnak), az ügyfelek érdekében jogosan, megbízás alapján járt el, hogy a tisztességtelen, határidőn túli ügyintézésel szemben, az ügyfelek a saját ügyükben, kérésükre információkhoz jussanak.

Az I. r. vádlott utolsó szó jogán előadta, hogy már 1979 óta közigazgatásban dolgozik és mindig a legjobb tudása szerint járt, senki nem mondta, hogy tilos lenne a tájékoztatás.

A II. r. vádlott utolsó szó jogán a védőkkel való egyetértését fejezte ki és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az ítéletábra az ügyészi perorvoslat alapján eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348. § (1) bekezdése alapján teljes terjedelmében felülbírált, és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Az elsőfokú bíróság az előterjesztett bizonyítási indítványok elutasításáról ítéletében számot adott, azzal az ítéletábra is egyetértett, bármilyen további bizonyítás szükségessége a másodfokú eljárásban sem merült fel, a tényállás a törvényszék által lefolytatott bizonyítással megnyugtatóan megállapítható volt.

Nem foglalkozott az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a titkos információgyűjtés eredményének felhasználhatóságával, bár az indokolásából nyilvánvalóan kiderül, hogy azt bizonyítékként értékelte. Ezzel kapcsolatban az ítéletábra rögzíti, hogy a nyomozati iratok I. kötetében a 39. oldaltól kezdődően azon iratok, melyek alapján megítélhető a titkos információgyűjtés eredményének a felhasználhatósága a büntetőeljárásban, rendelkezésre állnak. Ezekből megállapítható, hogy a Nemzeti Védelmi Szolgálat Közigazgatási Szervek Védelmi Szolgálat Igazgatóság Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal Főosztálya által végzett titkos információgyűjtés egyrészt az I. r. vádlott által használt irodahelyiségeket érintette, ahol a személyes tárgyaiban történő kutatást és az észlelt technikai eszközzel történő rögzítését engedélyezte a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. év november hó 4. napján kelt 23.Ti.0198/32/2011. Tük. számú végzésével 2011. év november hó 4. napjának 16 órájától 2012. év február hó 1. napjának 16 órájáig, másrészt a II. r. vádlott által használt személygépkocsit érintette és az ott történtek tartalmának megismerését és technikai eszközzel történő rögzítését engedélyezte a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. év október hó 18. napján kelt 23.Ti.0198/26/2011. Tük. számú végzésével 2011. év október hó 19. napján 8 órától 2012. év január hó 16. napján annak 15 órájáig, majd a II. r. vádlott vonatkozásában a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2012. év január hó 11. napján kelt

23.Ti.0198/41/2011. Tük. számú végzésével az előzőek szerinti megismerést, illetve rögzítést 2012. év január hó 16. napjának 15 órájától, 2012. év április 14. napjának 15 órájáig engedélyezte.

Az ügyben a feljelentést a Nemzeti Védelmi Szolgálat 2012. év április hó 2. napján megtette a két vádlott ellen a 1978. évi IV. törvény 225. §-ába ütköző hivatali visszaélés büntettének megalapozott gyanúja miatt. A Fővárosi Törvényszék Elnöke 2012. év április hó 19. napján kelt T.El.028/2/2012. Tük. szám alatt igazolta a Be. 206/A. § (5) bekezdése alapján a titkos információgyűjtés tényét a jogszabály megkövetelte tartalommal. Mindezek alapján egyértelműen megállapítható, hogy az 1978. évi IV. törvény 250. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntette, illetve a 225. §-ába ütköző és aszerint minősülő hivatali visszaélés büntette volt a titkos információgyűjtés célja. Az erre vonatkozó indítványt követően a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2012. év július hó 9. napján kelt 4.TBN.054/2/2012. számú végzésével a titkos információgyűjtés eredményének a felhasználását a büntetőeljárásban engedélyezte. A nyomozati iratoknál elfekvő titkos információgyűjtésre vonatkozó iratok alapján megállapítható, hogy a titkos információgyűjtés eredménye a büntetőeljárásban felhasználható volt, arra törvényesen került sor. Az is megállapítható, hogy a II. r. vádlott gépkocsijában végzett titkos információgyűjtés eredménye lényegében a bizonyításra kihatással nem volt, ez azonban nem érinti az eljárás törvényességét. Ellenben az I. r. vádlottat érintő titkos információgyűjtés eredménye kétség kívül meghatározó jellegű, terhelő bizonyítékot szolgáltatott mind az I. r., mind a II. r. vádlottal szemben.

Mindezek alapján az ítélőtábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság törvényesen járt el, amikor az említett bizonyítékokat tárgyalás anyagává tette és azokat bizonyítékként értékelte.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékokat alaposan megvizsgálta, egyenként és egymással összevetve is, mérlegeléséről, a bizonyítékok értékeléséről részletesen számot adva, indokolási kötelezettségét teljesítve állapította meg a tényállást.

A bizonyítás anyagából és az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából is jól látható, hogy amellet, hogy az I. és II. r. vádlott végeredményben ténybeli beismerő vallomást tett, ami döntően a rendelkezésre álló egyértelmű terhelő okirati bizonyítékoknak volt köszönhető, egyebekben számos ellentmondástól terhelt védekezést terjesztettek elő a történetekkel kapcsolatban.

Ezekre az elsőfokú bíróság kimerítő részletességgel mutatott rá, így a teljes bizonyítás anyaga alapján semmiképpen sem kifogásolható, hogy az egyes vallomásokat részben elfogadta, más részében pedig elvetette.

Az I. r. vádlott védőjének ezzel kapcsolatos álláspontja nem helytálló, abban az esetben ugyanis, ha valamely vallomás egy részében elfogadhatónak mutatkozik, más részében pedig nem, nem eredményezheti azt, hogy ennek ellenére ezen vallomást, kizárólag teljes egészében lehetséges elfogadni, vagy akár elvetni, azt mindig az egyéb bizonyítékokkal összevetve lehet és kell eldönteni, hogy az adott vallomás mely részében hitelt érdemlő és mely részében nem.

A Fővárosi Ítélőtábla megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék által megállapított történeti tényállás helytálló, abból mindösszesen - a fellebbviteli főügyészség indítványában foglaltakkal egyetértve - az ítélet 12. oldalán a harmadik bekezdés utolsó mondatának az alábbi részét: „... azonban ezen cselekményével a II. r. vádlott számára semmiféle konkrét előnyt nem szerzett és nem is ilyen jogtalan előny biztosítása végett cselekedett.”, továbbá az ezt követő negyedik és ötödik bekezdést kell mellőzni, mivel az az elsőfokú bíróság jogi értékelését tartalmazza, amely

egyértelműen a jogi indokolásba tartozik, ahogyan ez egyébként ugyanezen tartalommal az ítélet indokolásában a 24. oldalon meg is található.

Emellett az ítéleti tényállás személyi része kiegészítendő az I. r. vádlottnak a nyilvános ülésen tett azon nyilatkozatával, amely szerint egyik nagykorú gyermekét változatlanul eltartja.

A tényállás ezen helyesbítése nem eredményez az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényálláshoz képest eltérő tényállást, ezen tényállás megalapozott, mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében foglalt megalapozatlansági okoktól, irányadó a másodfokú eljárásban, a felülbírálat alapját képezi.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás, illetve az ítélet indokolása teljes körűen tartalmazza mindazon jogszabály helyeket, amelyek alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy az I. r. vádlott, mint hivatalos személy milyen jogosultságokkal és kötelezettségekkel rendelkezett, mi tartozott a feladatkörébe, másik oldalról nézve mi az, ami nem. Mindezeket helyesen értékelve az elsőfokú bíróság levonta azt a következtetést, hogy az I. r. vádlott a hivatali hatáskörét túllépve, a feladatköréhez tartozó jogosultságokat jogsértő módon használta. Elfogadhatatlan volt az a védői érvelés, hogy erre a 2004. évi CXL. törvény, a Ket. lehetőséget biztosít, a szolgáltató típusú eljárás megteremtése nem azonosítható az eljárási szabályok figyelmen kívül hagyásával. A követendő eljárási rend egyébként egyértelműen kiderül a Ket-ből, az a jelen ügyre vonatkozó kiemelésekkel világosan látható és érthető az ítéletben. Az az érv sem elfogadható, hogy a hosszadalmas, elhúzódó és éppen ezért adott esetben sérelmesnek is tekinthető eljárások orvoslása érdekében hivatali visszaélés útján rövidítik le az ügymenetet az ügyfél számára, az adott információk megszerzésével. A két vádlott lényegében egy minden részében informális csatornát alakított ki, megkerülve a hivatalos eljárást, amely nyilván törvénysértő, ráadásul ez csak kifejezetten a II. r. vádlott irányába működött az I. r. vádlott részéről, ami eleve cáfolja azt a védekezést, hogy az I. r. vádlott, és a II. r. vádlott nem tudta volna, hogy nem megengedett, amit tesz. Az is nyilvánvalóan kiderült a bizonyítás anyagából, az inkriminált sms-ekből, hogy a két vádlott között egy jól bejáratott útról volt szó, amely minden jegyében hordozta a hivatalos út megkerülését, egyben cáfolva azt, hogy bármely részében is ez az eljárás jogszerűnek lenne tekinthető. A legpontosabban az I. r. vádlott 2012. év október hó 3. napján tett nyomozati vallomásában megfogalmazottak világítják meg, hogy az I. és II. r. vádlott cselekménye ténylegesen miben állt. Az I. r. vádlott - egyebek mellett - ezt nyilatkozta ezen vallomásában:

„Nyomozó hatóság tagja: Más személy részére adott-e tájékoztatást nyilvántartási adatról?

Gyanúsított: Többet megtaláltak, de mint mondtam mindig elutasítottam, mondtam, hogy nem adhatok felvilágosítást. Volt, hogy kollégák jöttek, hogy a főnöknek kell, azt persze nem tudhatom, hogy tényleg a főnöknek kellett.

Nyomozó hatóság tagja: Külső személyek kérésére vonatkozott a kérdés.

Gyanúsított Igen, külsősök, volt kollégák hívták, aki külföldiekkel foglalkoztak, volt, hogy bent hívtak, volt, hogy mobilon hívtak, de az ő részükre nem adtam tájékoztatást, a régióba irányítottam őket, hogy ott kérjenek információt.

Nyomozó hatóság tagja: Akkor az ügyvédnek miért adott tájékoztatást?

Gyanúsított: Mert őt már nagyon régóta ismerem, a szüleimnek is segített jogi tanácsokkal szíveségből, más családtagnak is, gondoltam, ennyivel, nem túl sokkal viszonzhatom. Nem szolgáltatam ki adatot ezzel."

Az I. r. vádlottnak ezen vallomása már lényegében átvezet a jogi indokolás azon részéhez, melyben az elsőfokú bíróság alapvetően tévedett, amikor azt állapította meg, hogy az I. r. vádlott cselekményeivel a II. r. vádlott számára semmiféle konkrét előnyt nem szerzett, nem is ilyen jogtalan előny biztosítása végett cselekedett és cselekménye annak elérésére nem is volt alkalmas. Az elsőfokú bíróság jogi indokolásának ezen részéből az derül ki, hogy valamilyen további „kézzel fogható” eredmény elérését tekintette volna tényállásszerű elkövetésnek, ez azonban téves álláspont.

Ekörben az ügyészi fellebbezésben hivatkozott kúriai határozat a Bhar.III.160/2014/5. számú döntés számos hasonló jellegű ügyre érvényes iránymutatást ad. Ekként megállapítható, hogy jelen esetben is a törvényszék abban tévedett, hogy az általa megállapított tényállásból téves jogkövetkeztetést vont és figyelmen kívül hagyta, hogy a vád tárgyává tett esetekben önmagában az ügy állásáról, illetve azok eredményéről való tájékozódás is jogtalan előny, ha ez az általános lehetőséghez képest, a helyzeti előny kihasználásával történik. Hangsúlyozandó, hogy a hivatali visszaélés nem eredmény bűncselekmény, a célzat nem eredmény, hanem az elkövető aktuális tudattartalmához tartozik, nem a tárgyi, hanem az alanyi oldal ismérve. Ekként tehát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. r. vádlott, mint hivatalos személy a munkahelyén, szívésségből a II. r. vádlott nyilvánvalóan nem hivatalos megkeresései kapcsán, mint ilyen ügyekben egyébként intézkedésre sem jogosult, belépett a nyilvántartásba és megtekintette a különböző ügyekre vonatkozó adatokat és arról a II. r. vádlottat informálisan tájékoztatta is. A II. r. vádlott ezen ügyekben a Ket. szerint megkövetelt módon nem képviselte az ügyfeleket, a megkeresése így szintén teljesen informális volt, az I. r. vádlottal való korábbi személyes ismeretségén alapult.

Az irányadó tényállás alapján tehát egyértelmű, hogy az I. r. vádlott, aki hivatalos személy és más okból hozzáférése volt a nyilvántartáshoz, tisztában volt azzal, hogy a megismerési szándéka nem tartozott a feladatkörébe, a nyilvántartásba lépése nem a munkaköri kötelezettségének, a célhoz kötöttségnek megfelelően történt. Ez a magánjellegű hozzáférési cél pedig nem törvényes, hanem önkényes, a II. r. vádlott magánérdekét szolgálta.

A nyilvántartáshoz való hozzáférésnek van megfelelő jogi és gyakorlati útja, az viszont kétségtelen, hogy az I. r. vádlott a kérdéses ügyekben egyáltalán nem volt jogosult erre, illetve a II. r. vádlott pedig csak az ügyféltől kapott megfelelő meghatalmazással, a Ket. megkövetelte eljárási rend szerint járhatott volna el képviselőként az ügyben. Jelen esetben azonban a II. r. vádlott a hivatalos utat megkerülve, az I. r. vádlotton keresztül, az ő hivatali helyzetének kihasználásával szerezte az információkat, ami nyilvánvaló könnyebbéget jelentett számára. Ez a könnyebbéget az, amely a tényállásszerű előny megvalósulását jelenti, ami az I. r. vádlott hivatali helyzetének a II. r. vádlott érdekében történő előnyre fordítása, a helyzeti előnyének kihasználása, amely végső soron a büntetőjogi felelősség alapját képezi.

Összegezve az I. r. vádlott, mint az adott ügyekben nyilvánvalóan el nem járó hivatalos személy, továbbá a II. r. vádlott, aki az adott ügyekben szintén hivatalosan el nem járó személy volt, törvénysértés nélkül nem férhetett volna hozzá a kérdéses adatokhoz. A jogtalan előny tehát a II. r. vádlott ügyvédi tevékenységének törvénysértő módon történő elősegítése volt. Ekként a vádlottak cselekménye tényállásszerű, annak megvalósulásához semmilyen további eredmény nem szükséges, lényegében a bűncselekmény megvalósulása szempontjából az is közömbös, hogy az eljárás állásáról vagy a konkrét döntésről szerezte meg ily módon az információkat a II. r. vádlott. Nem befolyásolja a bűncselekmény megvalósulását az sem, hogy adott esetben fel sem merülhet az, hogy bárki befolyásolja a már meghozott döntéseket. Egyébként, ha arra bármilyen lehetőség és próbálkozás lett volna, az nyilvánvalóan más bűncselekmény megállapítását eredményezhetné.

Fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla a törvényszék által helyesen megállapított tényállásból eltérő jogkövetkeztetést vont le és a két vádlott bűnösségét a vád tárgyává tett 8 rb. hivatali visszaélés büntetében megállapította.

Figyelemmel arra, hogy az elkövetés idején hatályos törvényhez képest az elbírálás idejére új Btk., a 2012. évi C. törvény lépett hatályba, az ítéltábla vizsgálta, hogy a Btk. 2. § (2) bekezdésében foglaltak alapján, mely törvény jelent kedvezőbb elbírálást a vádlottak részére. Ennek során megállapította, hogy a vádlottak terhére rótt bűncselekmény büntetési tétele változatlan, azonban a 2012. évi C. törvény, a Btk. 33. § (4) bekezdése már enyhítő szakasz alkalmazás nélkül lehetővé teszi a három évnél nem súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmények esetén pénzbüntetés, stb. kiszabását, továbbá a kiszabható pénzbüntetés egy napi tétel összegének az alsó határa is kevesebb, mint az elkövetéskori büntetőtörvény, az 1978. évi IV. törvény szerint. Erre tekintettel mindkét vádlott esetében az elbíráláskori, azaz a 2012. évi C. törvény alkalmazandó, figyelemmel az enyhébb elbírálás lehetőségére.

Mindezek alapján az I. és II. r. vádlott terhére megállapított cselekmény a Btk. 305. § b/ pontja szerint minősül. Ezen cselekményt az I. r. vádlott tettesként, míg a II. r. vádlott felbujtóként követte el. A vádlottak terhére megállapított hivatali visszaélés rendbelisége jelen esetben az ügyek számához igazodik, így a bűnösségük az eredetileg vád tárgyává tett 8 rb. cselekményben megállapítható volt.

A Fővárosi Ítéltábla a büntetés kiszabása során enyhítő körülményként értékelte mindkét vádlott javára a ténybeli beismerő vallomásukat, bár annak nyomatéka kevésbé jelentős annak tükrében, hogy e körben egyértelmű objektív bizonyítékok álltak rendelkezésre. További enyhítő körülmény mindkét vádlott esetében az, hogy továbbra is eltartják nagykorú gyermekeiket (az I. r. vádlott egy, a II. r. vádlott két nagykorú gyermek eltartásáról gondoskodik). Nyomatékos enyhítő körülmény mindkét vádlott javára a jelentős időmúlás.

Ezzel szemben súlyosító körülményként kell értékelni a vádlottak terhére a többszörös halmazatot, a viszonylag hosszabb időn keresztül elkövetést és azt, hogy egyes ügyekben többszöri kötelezettségzegés is történt.

Mindezen bűnösségi körülmények figyelembevételével, tekintettel a vádlottak személyében rejlő társadalomra veszélyességre, illetve a cselekmények tárgyi súlyára az ítéltábla a Btk. 33. § (4) bekezdésében foglaltak alkalmazásával lehetőséget látott a szabadságvesztés büntetés helyett a Btk. 50. § (1) és (2) bekezdése szerinti pénzbüntetés halmazati büntetésként történő kiszabására.

Az ítéltábla a pénzbüntetés napi tételei számának meghatározásakor figyelemmel volt a cselekmények tárgyi súlya mellett a két vádlott egymáshoz viszonyított szerepére is, jelen ügyben a II. r. vádlott felbujtói szerepe volt meghatározó, a hivatali bűncselekmény elkövetése elsősorban az ő érdekét szolgálta, kétség kívül az ő megkeresései indukálták az I. r. vádlott által elkövetett hivatali visszaélést.

Az egy napi tétel összegének meghatározásakor pedig a két vádlott vagyoni, személyi körülményei különbségéhez mérten döntött az ítéltábla (Btk. 50. § (3) bekezdés).

A jogszabályi rendelkezéseknek (Btk. 51. §) megfelelően rendelkezett az ítéltábla a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról.

Tekintettel arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárásban a korábban felmentett vádlottak bűnösségét megállapította, kötelezte a vádlottakat egyetemlegesen a Be. 338. § (1) bekezdése alapján részben az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

A törvényszék bűnjellel kapcsolatos rendelkezése törvényes, így azt az ítéltábla nem érintette.

Fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, egyebekben pedig a Be. 371. § (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

Budapest, 2015. év március hó 31. napján

Dr. Rédei Géza s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bartkó Levente s.k.
előadó bíró

Dr. Halász Etelka s.k.
bíró